

FOTOGRAF: Mange fantastiske bilder blir tatt via mikroskopet før de legges ut på hjemmesiden.

Den som leter skal finne ! Hattfjelldal 1990 .

Thor Nagell

PORTRETT AV KAI HELGE ANDERSEN

Fantastisk samling i Kristiansund

- Det siste er alltid mest verdifullt

- Hva som er mest verdifullt i samlingen? Kai Helge Andersen gjentar vårt spørsmål og svaret er enkelt, til tross for en lang, lang rekke godbiter som sikkert også har høy pekuniær verdi: - Det siste. Alltid det siste jeg har funnet, sier 52-åringen betingelsesløst. I sin egen lille hule har han en fantastisk samling, mest fra hjemfylket, men også fra flere steder rundt i verden. Og kona er like lidenskapelig opptatt av stein som han selv.

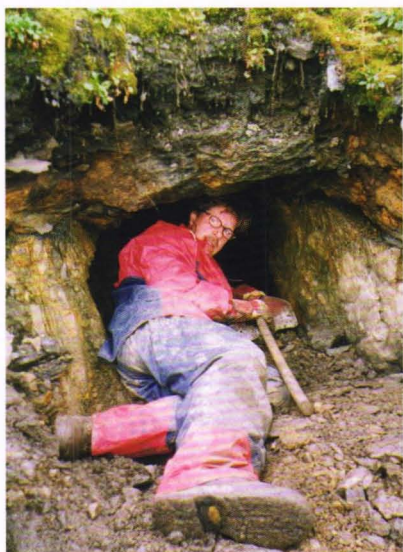
Kai Helge Andersen er vokst opp på Kampen i Oslo – like ved Geologisk museum på Tøyen. Og det var her interessen ble vakt. Som 15-åring var han med da Steinklubben ved museet ble startet.

Gullsmed og barnevernspedagog

- Interessen for dette fenges vel for de fleste i 12-15-årsalderen, sier Andersen der vi sitter i hans lille hule i Stallbakken 4 i Kristiansund. På hele den ene vegg er det funn fra Møre og Romsdal, på den andre fra resten av landet. På øverste hylle står en gedigen samling gamle gruelamper. Og to dukker i naturlig størrelse rekvirert fra en klesbutikk er kledd opp i gamle gruveuniformer. På veggene henger en lang rekke lekre fotografier. Tatt av Kai Helge Andersen selv. Mange er fotografert under mikroskopet

og holder en kvalitet en hvilken-som-helst profesjonell fotograf kunne misunne ham.

- Det er utforskertrangen som tenner deg som 12-13-åring. Utforskertrangen ligger hos de fleste av oss. Jeg er medlem av Molde geologiforening – vi har dessverre ingen egen forening her i byen. For meg startet det hele etter fire turer i året med Steinklubben i Oslo på midten av sekstitallet. En periode noen år senere var jeg faktisk mest opptatt av å samle biller og sommerfugler, men det gikk heldigvis over,

På søk etter kvartskrystaller i Hattfjellidal 2002.

GEDIGEN SAMLING: Kai Helge Andersen i Kristiansund har en gedigen samling – også med gamle gruvelykter og uniformer.

ikke minst da vi flyttet hit til Kristiansund i 1979, sier han. Og årsaken til at oslo gutten ble kristiansunder var – selvsagt – kjærligheten.

- Da vi kom hit oppdaget jeg for alvor hvilket utrolig utvalg det var av jomfruelig mark her oppe. Vi har for eksempel funnet ametyst på 30 ulike lokaliteter her, sier Andersen som er utdannet gullsmed – og barnevernspedagog.

- En ikke helt vanlig kombinasjon?

- Nei. Gullsmedutdannelsen tok jeg i slutten av 1960-årene. Det var et helt klart utslag av interesse for stein og mineraler. Da opplevde jeg at da kronprins Harald og Sonja skulle gifte seg fikk jeg i oppdrag å lage visere og romertall i gull til et kaminur som ble laget på gullsmedlinja. Jeg var ganske radikal den gangen – og akkurat det oppdraget passet egentlig ikke for meg, ler Andersen.

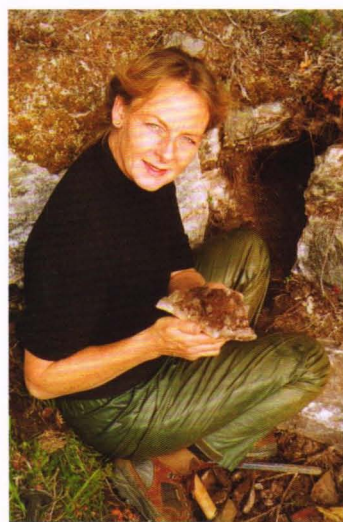
- Men så kan jeg jo skryte av å ha vært kongelig hoffleverandør!

**Kongelig
hoffleverandør**

I 1979 dro han og kona tilbake til hennes hjemby og bosatte seg i konas barndomshjem i Stallbakken – ikke mange hundre meterne fra bysentrum.

- Kona er som nevnt akkurat like lidenskapelig opp-

tatt av dette som meg. Og ungene, to jenter – som nå er 22 og 24 år gamle – har også vært med land og strand rundt. Nå i september var vi for eksempel to uker i Nord-Norge og grov i gjørma, sier Andersen og bøyer seg ned under et bord. Her har han en samling dagbøker fra mange av ekspedisjonene. Med bilder av deltakere og funn.

Min kjære steingale kone Lisa med en fin gruppe kvarts i Sorli.

- Det neste blir Marokko. Atlasfjellene. Et paradys, sier han lett drømmende.

- Jeg har forresten under bestilling trilobitter og blekkspruter fra Marokko. Og akkurat nå også indianerredskap som er mellom 4000 og 5000 år gamle. Og flere tenner fra mammut. Jeg kjøper inn en hel masse og selger igjen. Det siste har jeg begynt med

Salget går «steinbra» om sommeren i Kristiansund.

først nå – etter 38 år. Jeg selger også fra overskuddslageret, sier Andersen som mang en lørdag betaler 100 kroner i avgift for å få stå på torget i Kristiansund. Så selger han varer for mellom 3000 og 5000 kroner på noen timer.

- Det er ikke for å tjene penger i og for seg, men for å bidra til interessen. Og det overraskende og positive er at det er svært mange ungdommer som er interessert. Jeg selger det meste for mellom 10 og 30 kroner. Da kan de få seg en liten samling på ti mineraler for en hundrelapp. Og det kan være nok til å skape interessen, sier han med glød.

- Når jeg kjøper fra utlandet vet jeg alltid hva jeg skal ha, og jeg får det alltid til halve prisen når jeg kjøper i stort.

Andersen er ute og samler opptil 100 ganger i året. Han farter masse i distriktet på Nordmøre.

- Hva er den desidert største opplevelsen du har hatt i alle disse årene?

Han blir stille. Tenker seg om.

- Det må kanskje ha vært i Hattfjelldalen i 1990. Det var litt av et kick å se at det glitret der inne da jeg åpnet en druse hvor jeg fant 120 kilo med bergkrystaller. Men på Sørli i Lierne er det også alltid spennende å være. På et lite område der betaler jeg grunneieren en 50-lapp pr dag og kan hente ut kvartskrystaller i mange varianter. I tillegg leier grunneier Arne

*Malakitt 4 mm
Tussentunnelen, Malmefjorden, Møre og Romsdal*

Jostein Devik ut hytter til samlerne. Jeg henter for øvrig aldri ut uten tillatelse fra grunneier, sier Andersen. Han mener det også er sterkt overdrevet at tyskere og andre utlendinger stadig er her i landet og henter med seg tonnevis hjem.

Litt av et kick

- Men jeg "snakket" nylig med en tysker på nettet som hadde vært her i Norge i sommer og som påstod han hadde hentet med seg et tonn bergkrystaller hjem. Selv har jeg aldri funnet så mye.

- Hva er det mest verdifulle du har funnet noen gang?

- Det mest verdifulle? Det siste. Alltid det siste jeg har funnet. Det er som med en forelskelse det! Gull, trådsølv, rubiner og smaragder har nok mange samlere funnet. Men det er ikke noe spesielt, synes jeg. Men har du en stoff med hele krystaller – et perfekt eksemplar – uansett hva slags mineral det er, så er det perfekt. Og dermed verdifullt. For meg. Dessuten er opplevelsen rundt det hele – det å komme seg ut – det store. Men jeg har alltid et mål når jeg er ute. Jeg

*Ametyst, scepter m/spir 1,7 cm
Tingvoll, Møre og Romsdal*

sliter meg aldri opp på en fjelltopp dersom jeg vet at jeg ikke kan finne noe der. Likevel er ni av ti turer bomturer! Du blir jo selvsagt kresen etter hvert. Og jeg tar ofte ting jeg har med meg legger tilbake i naturen. Ellers ville det funnet og fyller seg opp alt for mye her, sier han.

**Mest opptatt
av estetikken**

- Hva med den største skuffelsen?

- Når du går et sted og ser at det er eklogitt og gneis i et område – en paragnese – så tilsier det at her er det ametyst. Du jobber og jakter, men finner det ikke. Det er som for en fisker som kommer til et fiskevann med topp forhold – og så får han ikke napp. Men målet for meg nå med det jeg driver med, er å komme et sted og finne estetikk – det pene. Det vakre. De fleste mineraler er bitte små, men jeg er

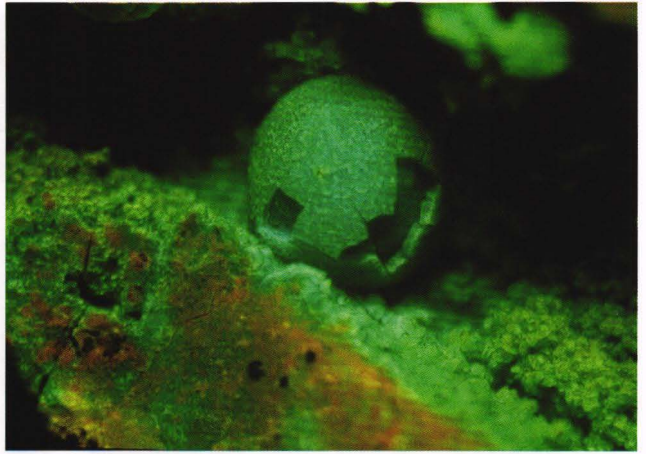
*Calcitt 2,5 cm Visnes Kalk- og Marmorbrudd,
Eide, Møre og Romsdal*

*Goethitt 2 mm i ametyst
Tingvoll, Møre og Romsdal*

Goethitt i negativ krystall i ametyst
utsnitt 4 x 6 mm
Tustna, Møre og Romsdal

Krysokoll «egg», 2 mm,
Tussentunnelen, Malmeffjord, Møre og Romsdal

Epidokrokitt i ametyst, utsnitt 4 x 6 mm.
Tustna, Møre og Romsdal

mest opptatt av estetikken.

- Er det noe av det du har du aldri i livet ville finne på å kvitte deg med?

- Nei, egentlig ikke. Jeg har sagt at Nordmøre Museum skal få hele samlingen min mens jeg ennå lever. Vederlagsfritt. Det skal bygges et museum i Vågen – like her borte. Da er det bedre at samlingen kommer dit, enn at den havner i skuffer eller blir spredt. Jeg kan godt tenke meg å gi det bort, rett og slett.

Noe av forklaringen til at Andersen stadig finner nye og spennende ting er den omfattende veibyggingen i Møre og Romsdal. Den ene undersjøiske tunnelen etter den andre er bygd. Og Andersen har selv sagt vært på pletten.

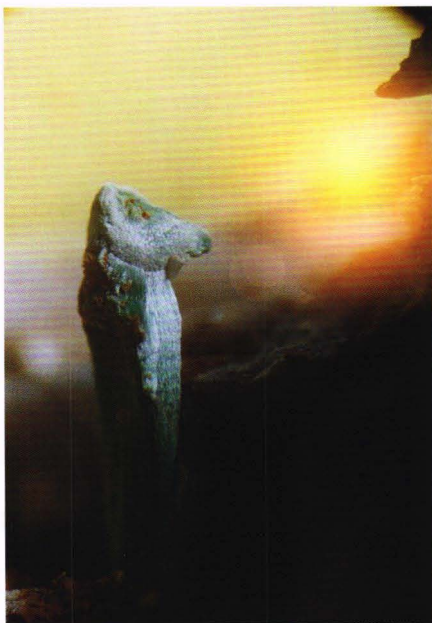
- Tidlig på 1990-tallet var enormt. Da bygget de Krifast – fastlandsforbindelsen til Kristiansund. Og det er bygget flere, andre tunneler her. Det neste vi venter på nå er Averøy-tunnelen som skal forbinde Kristiansund med Averøy kommune. Også det en

undersjøisk forbindelse. Vi kaster oss over det hele hver gang salvene går! Vi jobber mest i helgene når byggeaktiviteten på disse anleggene er lav. I tillegg er jeg mye på Visnes Kalk- og Marmorbrudd - et dagbrudd i Eide kommune der det i perioder kan være utrolig mye å finne. Noe av det fineste jeg har i samlingen min kommer derfra. Jeg har sikkert vært der 200 ganger. Det skytes hver dag og du må være rask mellom salvene for når neste salve går kan mye være borte for alltid.

Kalksteinsbrudd

- Og så har du etablert en egen hjemmeside?

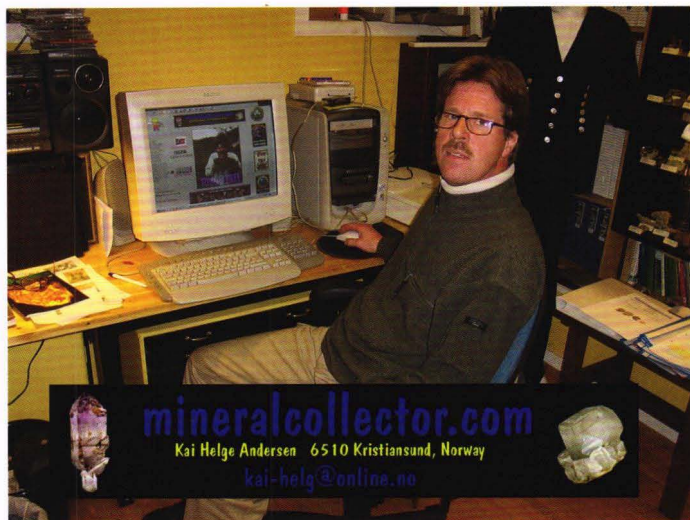
- Ja, mineralcollector.com. Jeg har – skal vi se – 20.520 treff til nå. Det er ennå ikke gått to år siden jeg etablerte nettstedet. Det blir i alle fall 10.000 treff i året. Og jeg har folk inne fra absolutt hele verden.

«AKU AKU» Malakitt 4,7 mm.
Tussentunnelen, Malmefjorden, Møre

Calcitt «sommerfugl» 4 cm
Visnes Kalk- og Marmorbrudd, Eide, Møre og Romsdal

21.000 BESØK: Kai Helge Andersens nettside
www.mineralcollector.com har hittil hatt nærmere 21.000 treff.
Her er informasjon på norsk, engelsk, spansk, fransk, portugisisk, polsk og italiensk.

Jeg har lagt inn en gjestebok som viser det. Og jeg får en hel masse mail. Folk som skal til Norge vil gjerne ha tips om turer. Og jeg får en utrolig kontaktflate. Nettet er fantastisk. Jeg har for eksempel kontakt med en østerriker som sitter i rullestol! Han har aldri kunnet gå ut og hente saker og ting selv. Men

han har en anselig samling som han skaffer seg via auksjoner på nettet. Prøv tyske eBay - verdens største nettauksjon, sier Kai Helge Andersen begeistret.

Og så kan du jo også sjekke hans egen hjemmeside: www.mineralcollector.com

Det er hardt arbeid! Hattfjelldal 1990.